

Projectplan
Pilot Integraal PGB
Gemeenten Woerden en Delft
Verkorte weergave

Voorwoord

Voor u ligt een verkorte weergave van het projectplan voor de pilot Integraal persoonsgebonden budget (i-pgb). De gemeenten Delft en Woerden hebben van staatssecretaris van Rijn de unieke gelegenheid gekregen om deze pilot te starten. Delft voor inwoners met autisme en Woerden voor alle inwoners met een ondersteuningsvraag in het sociaal domein.

De pilot is een logische vervolgstap op de lopende ontwikkelingen in beide gemeenten, die vorm gegeven hebben aan een geïntegreerde toegang tot en een integrale ondersteuning van inwoners met een ondersteuningsvraag in het sociaal domein.

In dit projectplan vindt u in

- hoofdstuk 1 De aanleiding voor de pilot i-pgb
- hoofdstuk 2 De definitie en kenmerken van het i-pgb
- hoofdstuk 3 De fasering en aanpak van de pilot i-pgb
- hoofdstuk 4 De leereffecten en doelen, voor onderscheiden groepen, van de pilot i-pgb
- hoofdstuk 5 De pilotorganisatie

Schroomt u niet, als u nog vragen hebt of meer informatie wenst, contact op te nemen met:

Sven de Langen

Vervangend projectleider pilot i-pgb

s.langen@bagroep.nl

06 – 218 814 17

Aanleiding pilot i-pgb

De gemeente moet dicht bij haar inwoners staan. Daardoor kunnen ondersteuningsvragen vroegtijdig onderkend en ingelost worden. De inwoner met zijn individuele ondersteuningsvraag staat hierin centraal. Het beleid levert het maatwerk waar de inwoner om vraagt. Deze uitgangspunten vormen de basis voor de komende decentralisaties: van delen van de AWBZ-zorg, het arbeidsmarktbeleid en de jeugdzorg. De beleidsmotto's? Dicht bij de inwoner. Ongedeelde ondersteuning. Eén gezin, één plan, één regisseur!

Helaas, de praktijk is anders. Tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren, dichte Willem Elsschot ooit. Zeker voor het beleid heeft de dichtregel een grote relevantie. Want in de dagelijkse praktijk kennen we schotten, gescheiden verantwoordelijkheden, deeldomeinen, aparte loketten en verschillende geldstromen. Zaken die het dagelijks leven van een inwoner met een ondersteuningsvraag er niet makkelijker op maken. Deze inwoner kan echter niet anders dan zich aanpassen aan de gegroeide praktijk. En zo kan het gebeuren dat dezelfde inwoner op verschillende momenten en door verschillende instanties wordt geïndiceerd, voorzieningen steeds opnieuw moeten worden aangevraagd, elkaar overlappen of dat er hiaten vallen in een reële ondersteuningsbehoefte. De praktijk is er een van schotten. Van ongedeelde, geïntegreerde ondersteuning is geen sprake. Het systeem maakt van inwoners met een ondersteuningsbehoefte 'gedeelde' mensen; opgeknipt in domeinen. Het gevolg is dat het inwoners met een ondersteuningsbehoefte onnodig moeilijk wordt gemaakt, er wordt ingeleverd op de kwaliteit van de ondersteuning (passende ondersteuningsarrangementen) en dat maatschappelijke en economische efficiencywinsten worden gemist.

Een integraal persoonsgebonden budget (i-pgb) kan een oplossing zijn voor deze gegroeide praktijk. Want het zet de inwoner met een ongedeelde ondersteuningsvraag zelf in regie, gericht op het oplossen van problemen die zich vanuit beleidsoptiek in verschillende domeinen afspelen. In de pilot worden domeinen en budgetten met elkaar verbonden en onnodige indicaties vermeden. Niet het beleid staat centraal, maar het door de inwoner zelf opgestelde ondersteuningsplan. Dit ondersteuningsplan omvat alle domeinen, geldt voor een langere periode en vormt de toegang tot de noodzakelijke ondersteuning. Hierdoor zijn geïsoleerde en herhaalde indicaties niet meer nodig. In de kern gaat de pilot over de emancipatie van de inwoner in het sociaal domein.

Afbakening pilot i-pgb

De scope van de pilot i-pgb is het *ontschotten* van *alle* budgetten in het sociaal domein welke per 1 januari 2015 *niet* onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen -aangevuld met het reeds ontschotte budget binnen het gemeentefonds en sociaal deelfonds- én waar deze betrekking hebben op de ondersteuning van inwoners met ondersteuningsbehoeften welke behoren tot meerdere regelingen in het brede sociaal domein.

De focus in de pilot ligt met andere woorden op de verticale dimensie van het i-pgb (zie volgend hoofdstuk). De horizontale dimensie wordt ons inziens al voldoende geborgd doordat het ondersteuningsplan voor meerdere jaren geldig is.

Tot de scope behoort niet het vormgeven en/of de uitvoering van de integrale aanpak (toegang voor en ondersteuning van inwoners). Dit is de verantwoordelijkheid van de gemeenten Delft en Woerden.

2. Definitie en kenmerken i-pgb

Met een i-pgb bedoelen we

Een budget dat mensen met een ondersteuningsbehoefte ter beschikking krijgen om daarmee die ondersteuning in te kopen die zij nodig hebben. Het budget is vraaggericht en wordt verleend onafhankelijk van het levensdomein waarin de vraag speelt (thuis, school, werk, zorg, mobiliteit, enzovoort). In de ideale situatie voegt het integraal pgb alle huidige financieringsvormen samen tot één budget, zonder schotten voor de besteding en dubbelingen bij het aanvragen en verantwoorden.

Het i-pgb heeft twee dimensies:

Horizontale dimensie

De horizontale dimensie van het i-pgb staat voor 'een langere periode'. Bij het bepalen van de periode wordt rekening gehouden met de te verwachten overgangen en transities in het leven van de betreffende inwoner. Belangrijke transities zijn bijvoorbeeld de overgang van lagere naar middelbare school, van middelbare school naar een vervolgopleiding of dagbesteding, het moment van (begeleid) zelfstandig wonen, het zoeken en vinden van werk, het stichten van een gezin, enzovoort. Rekening houden betekent enerzijds dat de toekenningsperiode lang genoeg moet zijn om de transitie zowel voor te kunnen bereiden als ook te kunnen doorstaan. Anderzijds betekent het ook dat het toegekende bedrag ruimte moet bieden om die extra ondersteuning die nodig is voor de transitie, in te kunnen kopen. Als uitgangspunt kan bijvoorbeeld een periode van 3 of 5 jaar gelden, afhankelijk van de noodzakelijke ondersteuning en de te verwachten levensloop. Dit is lang genoeg om veel administratieve lasten te verminderen die bij herhaaldelijke aanvraag niet te vermijden zijn, zowel aan de kant van de gemeente als aan de kant van de inwoner. Aan de andere kant is de periode ook niet te lang en is voldoende herziening aan de orde met het oog op gemaakte ontwikkelingen/aanpassingen in de ondersteuningsbehoefte.

Verticale dimensie

Met de verticale dimensie van het i-pgb bedoelen we dat het pgb aangewend kan worden voor alle levensgebieden. Deze dimensie richt zich met andere woorden op het weghalen van schotten tussen de ondersteuningsvormen in de verschillende levensgebieden zodat er uiteindelijk sprake is van één integrale ondersteuning. Hiertoe zouden alle beschikbare gelden voor zorg en ondersteuning onder regie van één partij moeten komen, waarbij het voor de hand ligt dat dit (organisatorisch gezien) de gemeente is. Zij stelt de gelden in de vorm van een i-pgb vervolgens beschikbaar aan de inwoner(s). Concreet betekent dit dat de volgende budgetten onder de regie van de gemeente moeten komen (naast de ontschotte budgetten in het deelfonds sociaal domein en de middelen voor huishoudelijke hulp Wmo, schuldhulpverlening, grote delen welzijnsbeleid, uitvoering van de Leerplichtwet, volwasseneducatie, leerlingenvervoer, uitvoeringskosten en inkomensdeel van de Wet Werk en Bijstand (WBB)):

- De gelden die de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs ontvangen voor de extra ondersteuning van scholieren;
- De gelden vanuit zorgkantoren/zorgverzekeraars voor de behandeling van volwassenen, de verzorging en verpleging en de langdurige intramurale zorg;
- De gelden vanuit het Rijk/UWV voor de ondersteuning van bestaande gevallen bij het vinden van een geschikte baan;
- De gelden vanuit het Rijk/UWV voor WIA-werkvoorzieningen (voor bijvoorbeeld een jobcoach, werkplekaanpassing, assistent enzovoort).

3. Fasering en aanpak pilot i-pgb

In de pilot i-pgb wordt de volgende fasering met bijbehorend tijdpad nagestreefd

Naar aanleiding van nieuw gesignaleerde belemmeringen gedurende de uitvoering van de pilot kunnen partners aan de beoogde coalitie worden toegevoegd.

4. Pilotfase

- Uitvoering pilot 01-01-2016 tot 01-01-2017

Aan de daadwerkelijke pilot, het in de praktijk experimenteren met het i-pgb, nemen maximaal 200 inwoners/huishoudens uit Delft en Woerden deel. Het pilotteam probeert daarin een mix te krijgen van

- inwoners die momenteel al gebruik maken van een pgb;
- inwoners die nu ondersteuning ontvangen via Zorg in natura (ZIN), maar bereid zijn over te stappen naar het i-pgb;
- inwoners die momenteel ondersteuning ontvangen of gaan ontvangen in een combinatie van pgb/ZIN;
- groepen inwoners die in een collectief gezamenlijk ondersteuning inkopen middels hun pgb's.

Alle deelnemers aan de pilot maken gebruik van twee of meer regelingen in het brede sociaal domein (werk en inkomen, jeugdhulp, Wmo, passend onderwijs, schuldhulpverlening, diensten die vallen onder de zorgverzekeringswet, de wet langdurige zorg, enzovoort).

De deelnemers worden gedurende de pilot, indien gewenst, ondersteund in het schrijven van het ondersteuningsplan, het kiezen en contracteren van zorgverleners/ondersteuners en/of het voldoen aan de pgb-verplichtingen.

5. Evaluatiefase

- T1 = 01-07-2016
- T2 = 01-12-2016
- Ontwikkelagenda tot 2017 e.v.

De pilot wordt gemonitord en geëvalueerd door een onafhankelijk bureau. Aan de hand van de evaluatie levert het pilotteam de volgende producten op:

- Een (door)ontwikkelagenda 2017 e.v., met daarin onder andere aanbevelingen en adviezen voor het implementeren van het i-pgb ten behoeve van de SVB, gemeenten en Rijk (ministeries). Deze (door)ontwikkelagenda geeft onder andere antwoord op de in hoofdstuk 4 genoemde leereffecten;
- Een draaiboek voor gemeenten om het i-pgb in hun gemeente te realiseren (inclusief ontwikkelde werkwijzen);
- Een document met ervaringen van gebruikers van het i-pgb;
- Een eindrapportage pilot i-pgb (o.a. waar zijn we tegen aan gelopen, wat moet er veranderen, wat is er al veranderd / voor welke doelgroep is een i-pgb toepasbaar, voor welke niet, enzovoort).

4. Leereffecten en doelen pilot i-pgb

Leereffecten pilot i-pgb

De pilot i-pgb laat de regie c.q. versterkt de regie over het eigen leven bij de inwoner, in de verwachting dat zo een ongedeelde ondersteuningsvraag wordt geformuleerd en er een passend ondersteuningsarrangement ontstaat. De inwoner zal 'de winnaar' van de pilot moeten zijn. Maar wij willen verder kijken dan de beperkte looptijd van de pilot. Wat kunnen c.q. willen beide gemeenten leren van de ervaringen die gedurende de pilot worden opgedaan?

De leereffecten (na afloop van de pilot) kunnen rond onder andere de volgende vragen worden geordend:

- Is het i-pgb dé methode om de gewenste ontschotting te bereiken?
- Wat hebben inwoners nodig om met het i-pgb te kunnen werken? Wat moet er bij hen veranderen c.q. ontwikkeld worden?
- Welke cultuuromslag is nodig bij ambtenaren en professionals bij de invoering van een i-pgb? Hoe wordt deze bewerkstelligd?
- Hoe ziet de werkelijke ondersteuningsvraag van inwoners eruit: over de domeinen en gedurende langere tijd?
- Welke 'bottle necks' en weerstanden zijn te verwachten bij een structurele invoering van het i-pgb? (bij de inwoners, de diverse instellingen en financiers)?
- Welke effecten heeft een structurele invoering van het i-pgb op de bedrijfsvoering van maatschappelijke organisaties/partners en de positie van hun medewerkers op de arbeidsmarkt?
- Wat is administratief nodig om een i-pgb structureel in te voeren?
- Welke lessen kunnen landelijke beleidsmakers en andere relevante partners trekken uit de pilot in de twee gemeenten?

Doelen pilot i-pgb

De (instrumentele) doelen voor de pilot i-pgb zijn als volgt gedefinieerd:

- a. *Doelen voor inwoners met een ondersteuningsvraag*
 - Behoud c.q. versterking van eigen regie, keuzevrijheid, eigen verantwoordelijkheid en erkenning van individuele ondersteuningsbehoeften;
 - Meer continuïteit en integratie van de ondersteuning;
 - Betere kwaliteit van de geboden ondersteuning;
 - Minder administratieve lasten, geen onnodige handelingen, meer tevreden inwoners.
- b. *Doelen voor naasten van inwoners met een ondersteuningsvraag*
 - Betere draagbaarheid ondersteuning en prettigere thuissituatie;
 - Blijven participeren: werk, vrije tijd, en sociale leven;
 - Minder administratieve lasten, meer tijd om te leven.
- c. *Doelen voor de gemeente Delft en Woerden*
 - Optimale inrichting toegang en ondersteuning;
 - Minder transitie, meer transformatie en innovatie;
 - Vergroten financiële beheersbaarheid en rechtmatigheid.
- d. *Overige doelen*
 - Vermindering van administratieve belasting voor de uitvoerder en/of de verstrekker van de voorziening;
 - Zicht krijgen op de aanzuigende werking en de mate waarin niet-gebruik wordt teruggedrongen;
 - Zicht krijgen op de uitvoerbaarheid van de voorzieningen in de vorm van een i-pgb;
 - De mate waarin het i-pgb budgettair neutraal kan worden uitgevoerd.

5. Pilotorganisatie

